

Kaupungit ja tulevaisuusajattelu yllätysten ajassa

Mikko Dufva
@mdufva

5 Visions Of The Future Cities - Arch20.com
arch2o.com

Future City HD 20 – WireCASE
wirecase3d.com - Varastossa

Future city of machinery and larg...
behance.net

Future City 2050 | VRayGuide - CGarchitect - Archit...
cgarchitect.com

Future City HD 3 – WireCASE
wirecase3d.com - Varastossa

Dreaming of the future cities - Smart Cities Wor...
smartcitiesworld.net

Dovjan - Future City 8
dovjan.artstation.com

Past visions of future cities were monstrous, b...
theconversation.com

Virtual cities: Designing the metropolises of the fut...
bbc.com

Smart Cities and Mobility: A Look to 2049 and What ...
cityinnovatorsforum.com

ArtStation - SciFi Futuristic City., Rob Brown
artstation.com

Smart vs Green: Technology Paradigms B...
thenatureofcities.com

Future City - Finished Projects - Blender ...
blenderartists.org

3D Future City Next Night ...
turbosquid.com

How will our future cities look like?
linkedin.com

Sähköautot ja 2021 - CityCar
citycar.fi

Vuonna 1968 laadittu tulevaisuuden liikennesuunnitelma Helsingille

Lähde: <https://dynamic.hs.fi/2019/smith-polvinen/>

**Tarvitsemme
toisenlaisia
tarinoita
kaupunkien
tulevaisuuksista**

Kaksi lähtökohtaa toisenlaisten
tulevaisuuksien hahmottamiseen

1

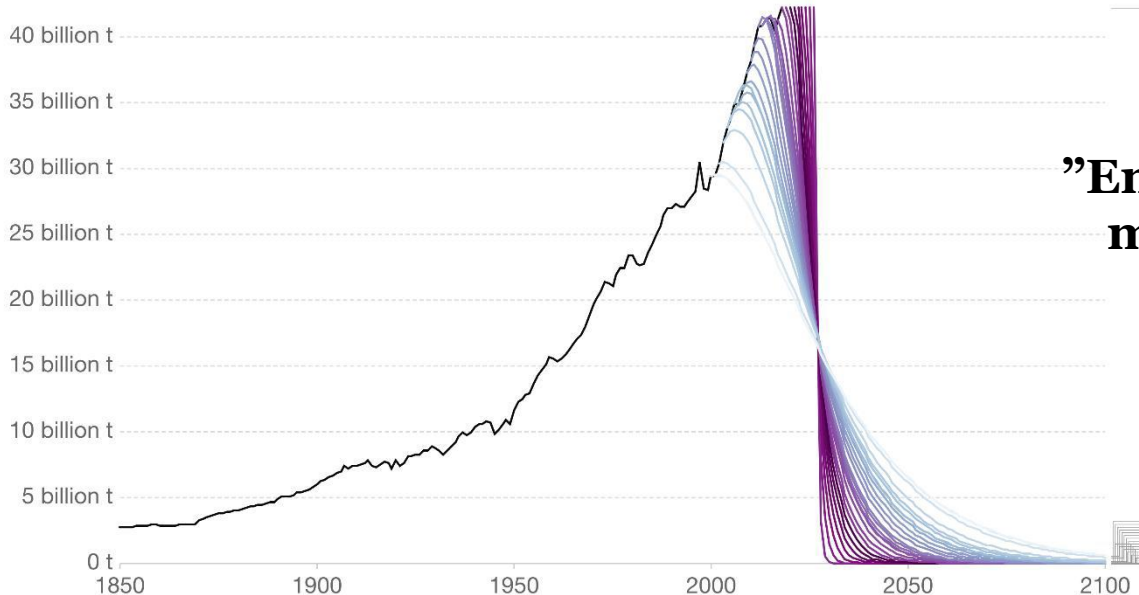
**Elämme postnormaalia
yllätysten aikaa**

Yllätysten ajan taustalla ei ole mitään yllättävää

CO₂ reductions needed to keep global temperature rise below 1.5°C

Annual emissions of carbon dioxide under various mitigation scenarios to keep global average temperature rise below 1.5°C. Scenarios are based on the CO₂ reductions necessary if mitigation had started – with global emissions peaking and quickly reducing – in the given year.

Our World
in Data

**”Emme ole valmiita siihen,
mikä on jo tapahtunut”**

Alex Steffen

Source: Robbie Andrews (2019); based on Global Carbon Project & IPCC SR15

Note: Carbon budgets are based on a >66% chance of staying below 1.5°C from the IPCC's SR15 Report.

OurWorldInData.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions • CC BY

Yllätykset korostavat luottamusta ja uudistumiskykyä

Ihmiskunta samassa veneessä – vai olemmeko sittenkään?

**Miten kaupunki voi vahvistaa
ihmisten luottamusta
tulevaisuuteen ja kykyä toimia
epävarmuudessa?**

Kaksi lähtökohtaa toisenlaisten
tulevaisuuksien hahmottamiseen

2

Kaupungit haasteiden ratkaisijoina

Visio 2025: kunnat ja kaupungit aktivoivat ja kirittävät alueellaan toimivia yrityksiä, yhteisöjä ja asukkaita kiertotalouteen sekä tekevät kiertotalouden mukaisia julkisia hankintoja.

KRIITTINEN SIIRTO

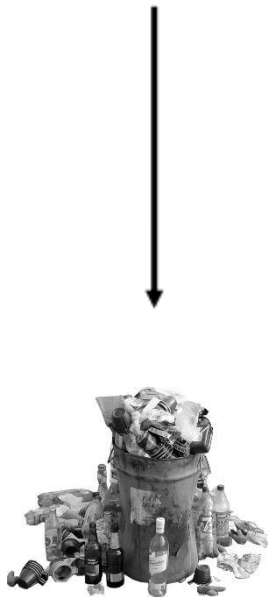
SUOMEN
KIERTOTALOUDEN
TIEKARTTA 2.0

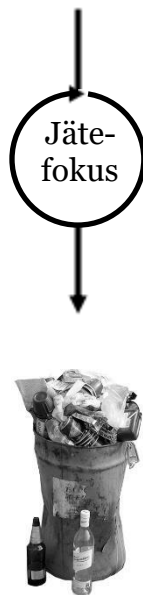
[Kriittinen siirto- kiertotalouden tiekartta 2.0](#)

Lineaaritalous

Kierrätystalous

Kiertotalous

Mulla on niin tyhjä olo.

sitra.fi/kiertotalous/

SITRA

Kuntapäättäjä päättää
tukea kiertotaloutta ja
vähähiilistä liikkumista.

Jeah!

Kaupunkisuunnittelija
suunnittelee toimivat
pyörätiet.

Korjaaja huoltaa ja
korjaa pyöriä.

Valmistaja rakentaa pyörän
kestävistä, jo kierrätetyistä
ja kierrätettävistä
materiaaleista.

Kansalainen valitsee
kaupunkipyörän.

Riittääkö pelkkä ”kestävyys” enää?

JALANJÄLJEN HALLINTA

Vallitseva kestävyysajattelu perustuu haittojen vähentämiseen

Perinteinen talous

Vihreä talous

Korjaava talous

Uusintava talous

Uusi kestävyysajattelu perustuu myönteisten vaikutusten aikaan saamiseen

KÄDENJÄLJEN JÄTTÄMINEN

Sovellettu lähteestä: Fullerton (2015).

[Talous tulevaisuuden palveluksessa](#) -työpaperi

**Miten kaupunki voi lisätä
luonnon monimuotoisuutta ja
sitoa hiiltä ilmakehästä?**

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

Kaupunkien tulevaisuuksien ennakoinnista

Kaupungit koronapandemian jälkeen
Kuntamarkkinat 16.9.2021

Toni Ahlqvist

Professori

Tulevaisuuden tutkimuskeskus
Turun kauppakorkeakoulu

Analyysi tulevaisuuden ilmiöistä

Tulevaisuustiedon lähteillä

- Vuonna 2020 tulevaisuusvaliokunnan sarjassa julkaistu raportti
- Keskeiset kysymykset
 - Mitkä ovat merkittävimmät ennakoitiedon tuottajat ja julkaisut, joita suomalaisten päättäjien kannattaisi seurata?
 - Minkälaiset teemat ovat painottuneet kyseisten toimijoiden julkaisuissa, ja mitä uhkia ja mahdollisuuksia ne ovat nostaneet esiin, jotka
 - eivät vielä ole toteutuneet?
 - Miten hyvin toteutuneita on pystynyt ennakoimaan viime vuosina toteutuneita haasteita?

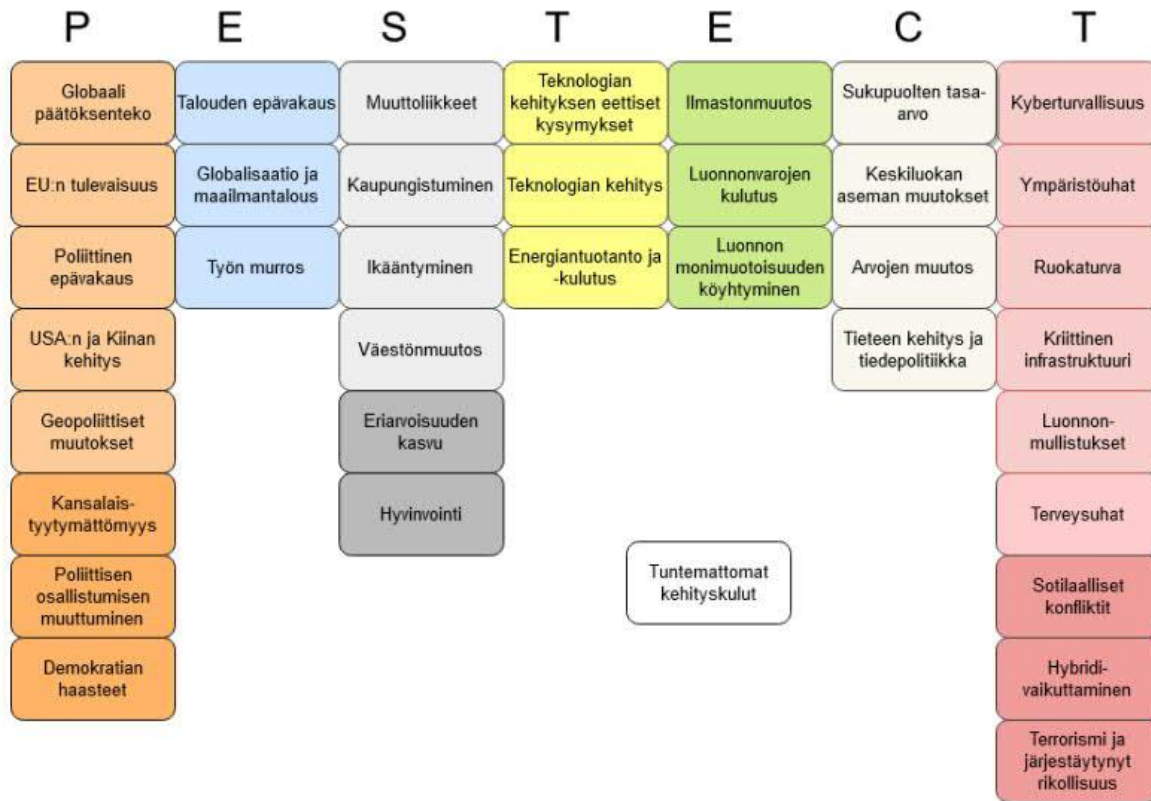
Ahvenharju, Sanna, Pouru, Laura, Minkkinen, Matti & Ahlqvist, Toni (2020). *Tulevaisuustiedon lähteillä. Analyysi ennakointiraporteista ja tulevaisuuden ilmiöistä*. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisuja 6/2020.

Tulevaisuustiedon lähteillä

- Selvitykseen koottiin tiukan seulan läpi 94 kotimaista ja kansainvälistä ennakkointiraporttia, joista 20 raporttia analysoitiin tarkemmin
 - Yhteensä raporteissa tunnistettiin 430 ilmiötä
- Tämän lisäksi tehtiin tulevaisuuden ilmiötä käsittelevä kysely, johon vastasivat 25 kansanedustajaa, 29 tulevaisuudentutkijaa ja 21 muuta asiantuntijaa
 - Vastaaajia pyydettiin nimeämään vähintään kolme uutta kehityskulkua, joiden merkitystä suomalaisessa päätöksenteossa ei ole riittävästi ennakoitu
 - Vastaaajat mainitsivat yhteensä 277 ilmiötä

Ahvenharju, Sanna, Pouru, Laura, Minkkinen, Matti & Ahlqvist, Toni (2020). *Tulevaisuustiedon lähteillä. Analyysi ennakkointiraporteista ja tulevaisuuden ilmiöistä*. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisuja 6/2020.

Ahvenharju et al. 2020

Vähemmälle huomiolle jääneet ilmiöt kyselyssä: nostoja kaupunkien tulevaisuuden näkökulmasta

• Poimittiset ilmiöt

- Demokratian haasteet, poliittisen kulttuurin muutokset, ääriliikkeet
- Suuryritysten valta

• Taloudelliset ilmiöt

- Eriarvoisuuden kasvu
- Talouden muutokset johtuen elämäntavoista ja arvoista

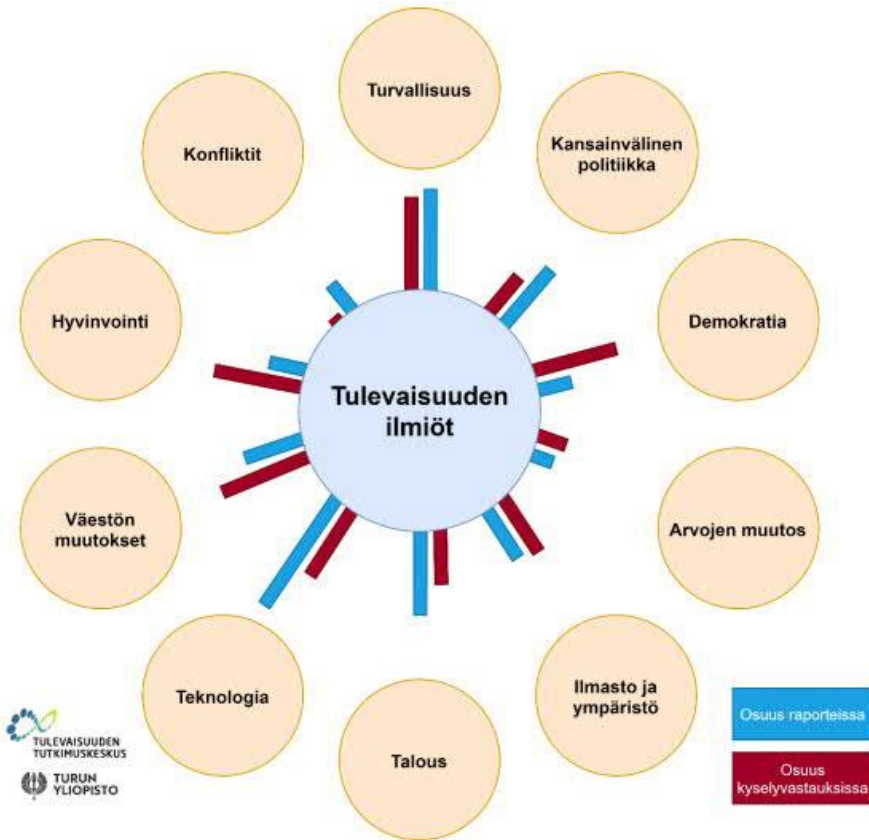
• Sosiaaliset ilmiöt

- Hyvinvoinnin heikkeneminen, väestömuutokset
- Muuttoliikkeet ja maahanmuuton kasvu

• Yllätyksinä mainitut ilmiöt

- Kesämökkien suosion lisääntyminen
- Ostoskeskusten kuolema tai transformaatio
- Julkisten tilojen turvallisuus
- Ihmisten pakeneminen suurista keskuksista globaalilla tasolla
- Talsinki globaalin talouden osana

Ahvenharju et al. 2020

Tuotettu tulevaisuustieto vs. ennakkoinnin koetut puutteet

Ahvenharju et al. 2020

Kaupunkien ja alueiden tulevaisuuksien hahmottelusta

Kolme näkökulmaa aluekehityksen tulevaisuuksiin

Nopeiden kehityskulkujen ketjuuntuminen

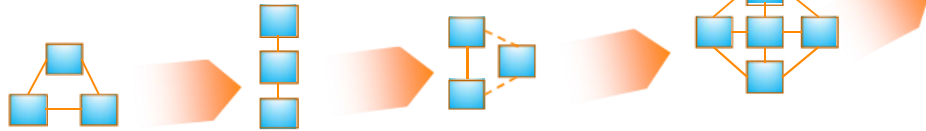
Hitaat muutokset ja suhteelliset pysyvyydet

Alue X

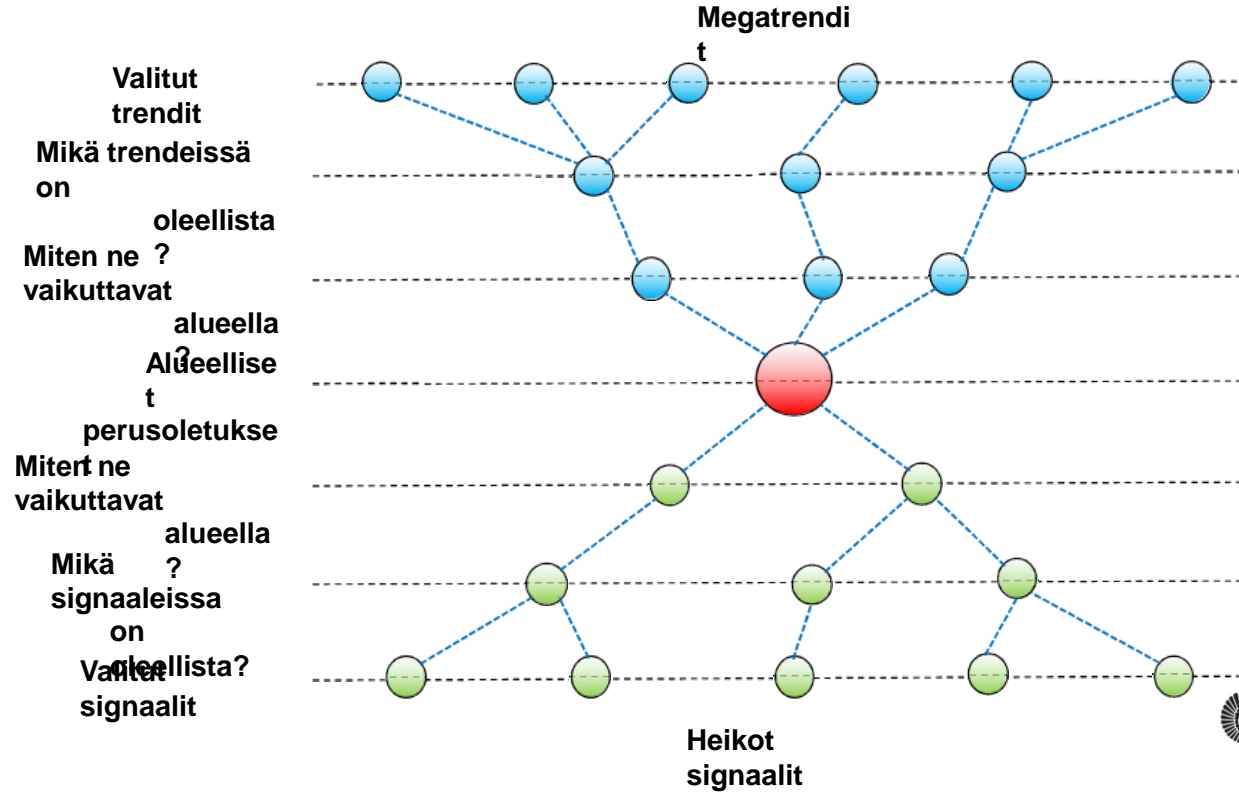

Hallitsevat politiikkaideat ja toimintaympäristömuutokset

AIKA

Tulevaisuustiedon juurruttaminen

Kaupunkien ja alueiden tulevaisuuksista

- **Aluekehityksen tulevaisuutta koskeva puhe voi käynnistää itseään toteuttavia kehityskulkuja**
 - Esimerkiksi tulkinta urbanisaatiosta väejäämättömänä megatrendinä
 - ”Keskittymispuhe” on myös ”periferiapuhetta”
 - ”Viheliäiset kierteet”: väestö, investoinnit, yritystoiminta, palvelut, väestö...
- **Aluekehityksen epätasaisuus ja jännitteisyys**
 - Trendit vaikuttavat ja ”tuntuvat” eri tavoin eri paikoissa
 - Eriytyminen kaupunkialueiden sisällä ja välillä
- **Kaupunkikeskustojen roolit tulevaisuudessa**
 - Strategiset suunnittelutyhjiöt (Hytönen & Ahlqvist 2019) tasuunnittelun ja maakunnallisen suunnittelun jännitteet
- **Yllättävät tapahtumat ja kehityskulut**
 - Mitä osapuolet voivat tehdä yhteistyönä keskeiseksi osaksi kaupunkien ja alueiden suunnittelua ja päätöksentekoa?

Kysymyksiä ennakointitiedon käytöstä

- Kuinka vahvistaa **kaupunkien ennakointikykyä** niin virkamiestasolla kuin päätöksentekijätasolla?
- Mitkä voisivat olla **kaupungeille ja alueille sopivia tapoja koota, tunnistaa ja käyttää ennakointitietoa?**
- Kuinka kaupungit voisivat kehittää **tulevaisuusherkkää päätöksentekoa** eli kyvykkyyttä pohtia vaihtoehtoisia kehityskulkuja ja ”oraalla” olevia ilmiöitä huomioon suunnittelu- ja kehitystoiminnassa sekä päätöksenteossa?